

NULMETING
HERKOMST
LEERKRACHTEN IN HET
VLAAMSE ONDERWIJS

30.09.2021

INHOUD

1 **Introductie**3
2 **Operationalisering herkomst**3
3 **Leerkrachtenpopulatie**6
4 **Resultaten**6
4.1 Herkomst van leerkrachten 2013-2016-2019 6
4.2 Aandeel leerkrachten van buitenlandse herkomst per onderwijsniveau (2019) 7
4.3 Detail herkomst leerkrachten (2019) 7
4.4 Herkomst leerkrachten opgesplitst naar leeftijdscategorie (2019) 8
4.5 Herkomst leerkrachten opgesplitst naar onderwijsnet (2019) 9
4.6 Herkomst leerkrachten gewoon secundair onderwijs opgesplitst naar onderwijsvorm (2019) 9
4.7 Herkomst leerkrachten naar administratieve toestand (2019) 10
4.8 Herkomst leerkrachten opgesplitst naar type gemeente (2019) 11
4.9 Herkomst leerkrachten opgesplitst naar diploma (2019) 11
5 **Vergelijking met andere sectoren** 12

1 INTRODUCTIE

In de [beleidsnota onderwijs \(2019-2024\)](#) staat als doelstelling dat het lerarenkorps een betere weerspiegeling van de maatschappij moet worden. Het is de ambitie om tot een meer divers lerarenkorps te komen op het vlak van zowel geslacht als achtergrond, zonder daarbij de vereisten aan te passen.

Wat betreft geslacht is het al tientallen jaren eenvoudig om op basis van statistische jaaroverzichten na te gaan hoe de genderbalans evolueert. Over de migratieachtergrond van leerkrachten is er tot op vandaag echter weinig geweten.

Het departement Onderwijs en Vorming werkte daarom een voorstel uit om de herkomst van leerkrachten te monitoren voor de periode 2013 tot en met 2019. Dit werd gerealiseerd door personeelsgegevens uit de Agodi databank aan de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ) te bezorgen.¹ Via een koppeling met het rijksregisternummer heeft KSZ vervolgens geaggregeerde gegevens over de herkomst en socio-economische situatie van leerkrachten bezorgd aan het departement Onderwijs en Vorming.

Dit rapport presenteert de belangrijkste resultaten van de herkomst van leerkrachten.

2 OPERATIONALISERING HERKOMST

De afbakening is opgebouwd in twee stappen:

In een eerste stap wordt op basis van de nationaliteitshistoriek van de persoon en diens ouders nagegaan of er al dan niet een buitenlandse herkomst gekend is. Dat gebeurt aan de hand van 4 criteria:

- Huidige nationaliteit van de persoon
- Geboortenationaliteit van de persoon
- Geboortenationaliteit van de vader
- Geboortenationaliteit van de moeder

Zijn alle vier deze criteria een Belgische nationaliteit, dan wordt de persoon beschouwd als een persoon van Belgische herkomst.

Is één van deze vier criteria een niet-Belgische nationaliteit, dan wordt de persoon beschouwd als een persoon van buitenlandse herkomst.

¹ Aangezien Agodi een aantal gegevens van alle leerkrachten (basis en secundair) voor de schooljaren 2013-2014, 2016-2017 en 2019-2020 aan KSZ heeft bezorgd, werd er een protocol opgesteld met enkele veiligheidsmaatregelen over deze gegevens. Zo staan er bepalingen in het protocol over de bewaartermijnen van deze gegevens. Het protocol is terug te vinden op [Onderwijs Vlaanderen – informatieveiligheid: overzicht protocollen 2021](#).

EU/niet-EU	Herkomstland	Landengroep
Belgische herkomst	België	België
EU-herkomst	Nederland, Frankrijk, Duitsland en Luxemburg	Buurlanden
	Ierland, Verenigd Koninkrijk, Oostenrijk, Denemarken, Zweden en Finland	West- en Noord-EU15-landen
	Italië, Spanje, Portugal, Griekenland	Zuid-EU15-landen
	Estland, Letland, Litouwen, Polen, Tsjechië, Slovakije, Hongarije, Slovenië, Bulgarije en Roemenië, Malta en Cyprus, Kroatië (bij cijfers vanaf 2014)	EU12-landen (vanaf 2014 EU13-landen)
Niet-EU-herkomst	Zwitserland, Noorwegen, Albanië, Belarus, Kosovo, Moldavië, Rusland, Bosnië, Oekraïne, Liechtenstein, Andorra, Monaco en San Marino, Macedonië, IJsland, Servië en Montenegro, Kroatië (bij cijfers tot 2013)	Rest Europa
	Marokko, Algerije, Tunesië, Libië en Mauritanië	Maghreblanden
	Turkije	Turkije
	Myanmar (Unie van), Khmerische Rep. Cambodja, Sri Lanka, Taiwan, Singapore, Zuid-Korea (Republiek), India, Indonesië, Japan, ... (61 landen in totaal maar uitgezonderd Turkijke)	Rest Azië
	Alle andere landen of nationaliteitscategorieën dan diegene vermeld in bovenstaande groepen.	Overige landen
	Lesotho, Botswana, Burundi, Kameroen, Centraal-Afrikaanse Republiek, Congo (Dem. Rep.), Congo (Volksrep.), Ivoorkust ... (76 landen in totaal)	Sub-Saharaanse landen
	Onbekend	Geen informatie beschikbaar over herkomst

Tabel 1: Categorieën herkomst

3 LEERKRACHTENPOPULATIE

De data hebben betrekking op alle leerkrachten die in schooljaren 2013-2014, 2016-2017 en 2019-2020 door het Ministerie van Onderwijs en Vorming werden betaald in het basisonderwijs en secundair onderwijs. In sommige gevallen kunnen leerkrachten twee keer in de databank voorkomen, bijvoorbeeld indien ze in één schooljaar zowel in het kleuter als lager onderwijs tewerkgesteld waren. In 2013-2014 ging het om 154.500 personeelsleden, in 2016-2017 om 158.898 personeelsleden en in 2019-2020 om 165.983.

De totale aantallen verschillen vaak in beperkte mate van tabel tot tabel. Dit komt omdat er bij bepaalde opsplitsingen meerdere dubbeltellingen zijn dan andere. Zo kan het zijn dat leerkrachten doorheen het schooljaar in meerdere scholen en onderwijsnetten hebben gewerkt waardoor de tabel met opsplitsing naar onderwijsnet op een hoger aantal uitkomt dan een andere tabel waar die opsplitsing niet gebeurt. Ook werden door KSZ geen exacte aantallen gegeven wanneer er cellen met 1 tot 3 personen voorkwamen. Dit werd opgelost door voor die cellen een aantal van 2 te nemen. Dit zorgt soms voor minimale afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke aantallen en verschillende totalen per tabel.

4 RESULTATEN

4.1 HERKOMST VAN LEERKRACHTEN 2013-2016-2019

Tabel 2 toont de herkomst van de leerkrachten in de jaren 2013, 2016 en 2019. In **2013** waren er in totaal 4,9% leerkrachten van buitenlandse herkomst, in **2016** was dit 5,8% en in **2019** ging het om 6,4% van de leerkrachten. De meeste leerkrachten van buitenlandse herkomst zijn daarenboven van EU herkomst.

Herkomst	2013		2016		2019	
Belgische herkomst	146.414	94,8%	149.206	93,9%	154.651	93,2%
EU	5.035	3,3%	5.872	3,7%	6.606	4,0%
Niet EU	2.542	1,6%	3.273	2,1%	4.073	2,5%
Onbekend	518	0,3%	568	0,4%	660	0,4%
Totaal buitenlandse herkomst	7.577	4,9%	9.145	5,8%	10.679	6,4%
Totaal	154.509	100%	158.919	100%	165.990	100%

Tabel 2: Herkomst van leerkrachten 2013-2016-2019

Landengroep	Aantal	Percentage
Azië	522	0,3%
België	154.749	93,2%
Buurlanden	4.286	2,6%
EU12	467	0,3%
Maghreb	1.578	1,0%
Onbekend	661	0,4%
Overige landen	272	0,2%
Rest Europa	383	0,2%
Sub-Saharaanse landen	223	0,1%
Turkije	987	0,6%
West en Noord EU15	347	0,2%
Zuid EU15	1.541	0,9%
Totaal	166.016	100%

Tabel 3: Detail herkomst leerkrachten (2019)

4.4 HERKOMST LEERKRACHTEN OPGESPLITST NAAR LEEFTIJDSCATEGORIE (2019)

Leeftijd	Herkomst	Aantal	Percentage
18-29	Belgische herkomst	31.273	90,9%
	Buitenlandse herkomst	3.049	8,9%
	Onbekend	97	0,3%
30-39	Belgische herkomst	44.570	91,8%
	Buitenlandse herkomst	3.786	7,8%
	Onbekend	210	0,4%
40-49	Belgische herkomst	38.066	93,8%
	Buitenlandse herkomst	2.358	5,8%
	Onbekend	164	0,4%
50-59	Belgische herkomst	34.232	96,4%
	Buitenlandse herkomst	1.130	3,2%
	Onbekend	147	0,4%
>=60	Belgische herkomst	6.606	95,4%
	Buitenlandse herkomst	275	4,0%
	Onbekend	43	0,6%
Totaal		166.006	

Tabel 4: Herkomst leerkrachten opgesplitst naar leeftijdscategorie (2019)

Onderwijsvorm	Herkomst	Aantal	Percentage
1ste graad	Belgische herkomst	37.634	92,6%
	Buitenlandse herkomst	2.868	7,1%
	Onbekend	153	0,4%
ASO	Belgische herkomst	24.715	92,8%
	Buitenlandse herkomst	1.806	6,8%
	Onbekend	118	0,4%
BSO	Belgische herkomst	27.612	91,5%
	Buitenlandse herkomst	2.413	8,0%
	Onbekend	144	0,5%
KSO	Belgische herkomst	2.353	89,6%
	Buitenlandse herkomst	251	9,6%
	Onbekend	21	0,8%
TSO	Belgische herkomst	28.854	93,0%
	Buitenlandse herkomst	2.043	6,6%
	Onbekend	130	0,4%
Totaal		131.115	100%

Tabel 6: Herkomst leerkrachten secundair onderwijs opgesplitst naar onderwijsvorm (2019)

4.7 HERKOMST LEERKRACHTEN NAAR ADMINISTRATIEVE TOESTAND (2019)

Tabel 7 toont het aandeel leerkrachten van buitenlandse herkomst opgesplitst naar statuut (administratieve toestand) in 2019. Opnieuw zijn er zeer veel dubbeltellingen omdat een leerkracht bijvoorbeeld voor een bepaald vak reeds vastbenoemd is en voor een ander vak nog niet. Het hoogste aandeel is terug te vinden bij de tijdelijke leerkrachten in een vacante betrekking (9,6%) terwijl het laagste aandeel is terug te vinden bij de vastbenoemde leerkrachten (4,6%).

Administratieve toestand	Herkomst	Aantal	Percentage
Tijdelijk in een niet-vacante betrekking	Belgische herkomst	58.280	91,5%
	Buitenlandse herkomst	5.253	8,2%
	Onbekend	194	0,3%
Tijdelijk in een vacante betrekking	Belgische herkomst	46.344	90,1%
	Buitenlandse herkomst	4.923	9,6%
	Onbekend	169	0,3%
Vastbenoemd	Belgische herkomst	111.530	95,0%
	Buitenlandse herkomst	5.443	4,6%
	Onbekend	479	0,4%
Totaal		232.615	

Tabel 7: Herkomst leerkrachten opgesplitst naar administratieve toestand (2019)

diploma's van de Franstalige Gemeenschap niet opgenomen worden in de databank. De niet-Vlaamse studiebewijzen worden wel in het volledig elektronisch personeelsdossier ingebracht voor de betaling maar vallen in deze cijfers dus onder 'andere' diploma's.

Diploma	Herkomst	Aantal	Percentage
Ten minste HSO	Belgische herkomst	6.974	85,7%
	Buitenlandse herkomst	1.130	13,9%
	Onbekend	38	0,5%
Ten minste bachelor	Belgische herkomst	117.486	94,3%
	Buitenlandse herkomst	6.652	5,3%
	Onbekend	402	0,3%
Ten minste master	Belgische herkomst	28.778	94,4%
	Buitenlandse herkomst	1.575	5,2%
	Onbekend	134	0,4%
Ander	Belgische herkomst	1.413	50,1%
	Buitenlandse herkomst	1.322	46,9%
	Onbekend	86	3,0%
Totaal		165.990	

Tabel 9: Herkomst leerkrachten opgesplitst naar diploma (2019)

5 VERGELIJKING MET ANDERE SECTOREN

De diversiteit in onderwijs is beperkt in vergelijking met andere sectoren. Zo bedroeg het aandeel loontrekkenden met een buitenlandse herkomst 14,6% in het derde kwartaal van 2013 en 20,2% in het derde kwartaal van 2019 in Vlaanderen (Figuur 2).² De onderwijssector – waar bijna alle personeelsleden een hoger onderwijs diploma hebben – is weliswaar moeilijk te vergelijken met de diverse groep van alle loontrekkenden. In vergelijking met de personeelsleden met een hoger onderwijsdiploma die bij de Vlaamse overheid (VO) werken, is het percentage leerkrachten met een buitenlandse herkomst gelijkaardig. Van de VO personeelsleden met een bachelordiploma bedroeg het aandeel van buitenlandse herkomst 8,5% en bij de personeelsleden met een masterdiploma ging het om 4,9%. Dat betekent dat 6,7% van de personeelsleden met bachelor of masterdiploma werkzaam bij de VO van buitenlandse herkomst is tegenover 6,4% van de Vlaamse leerkrachten in 2019. Voor alle personeelsleden van de VO bedroeg het aandeel van buitenlandse herkomst wel 10,7% in 2019.³

² Data voor loontrekkenden werden berekend aan de hand van de [webtoepassing van het DWH KSZ](#). Vergelijkbare en iets oudere cijfers zijn terug te vinden in de [herkomstmonitor](#).

³ De cijfers voor 2019 zijn afkomstig van de Dienst Diversiteitsbeleid. Extra cijfermateriaal en achtergrondinformatie vind je op [Vlaanderen.be – Personeelsleden van buitenlandse herkomst](#).

Colofon

- Verantwoordelijke uitgever: Ann Verhaegen, Secretariaat-Generaal Departement Onderwijs en Vorming, Koning Albert II-laan, 1210 Brussel
- Depotnummer: D/2021/3241/317

